

U MUGONESYO

¶ ...u Ntwa. Kāngi uswe twe naloli tusulumènie ukuti uswe tukaya ni fikota ukutūgàsy a bāndu, kangi ku bala bābo bali—bagomosigwe, kula pānja. Une mbilike itolo, akabalilo kanini aka kakindilepo, kūkō uswe twabagile ukuya nu buyo-bwa-lukinilo mu New Albany, ubu bwābagile lumo ukupākikisy ba kifuki abāndu maelifu matatu. Loli uswe itolo twāli itolo... Uluyígo lwāli itolo kuli akabugutila kanini apa pa kipanga. Kāngi—kāngi uswe twe itolo akabalilo kākwīsa-kukāya. Kangi uswe tusāngalwike fiyo ukubona umwe mwēsa nkati.

² Linga une ngasoba, une ngumbona unkundwe gwangu gwa Georgia apa. Nkundwe, ngabagila ukuköléla ingamu yāko itolo lilino; Palmer, ukufuma ku Macon, Georgia. Uswe tuhobwike ukuya na ugwe apa, Nkundwe Palmer.

Nkundwe Creech, apa pa nkyeni, uswe tuhobwike ukukubona ugwe.

³ Kangi une mmenye ukuti pabuyo bumo nkiyūmba yo Dokotala Lee Vayle, yumo mwa bahōmbi ba i—ba u lukomano ku Lima, Ohio, kūkō ku i... Umwene yo ntimi gwa kipanga kya First Baptisti, kangi u—u mwinangu gwa nimwene gwa une. Umwene āli ku kāya umwisyugu, kangi isile ukuyāta na uswe ukwisila mu lukomano. Uswe lumo, kimo mwa kilo, uswe twisakuyaga nagwe ukufika pamwanya nukuyoba ikindukimo. Une nāgelile ukumwega umwene ukwega ubuyo bwāngu ikilo iki, ukuyoba, kangi umwene ākikānile ikyene. Polelo uswe tukusübila, lumo, ukuti lumo kilabo nkilo, pamo utubalilo tumo, Nkundwe Vayle pamo bambo mwa i... bisa kubagila ukuyoba i lisyu pamo mabili, ukufwana lumo nu lukomano pamo ikindukimo pamwanya pala, kilikyosa iki u Ntwa ikubika pa ndumbula yake.

⁴ Balipo abangi apa aba une ngunyonywa une nābagile itolo ukwega akabalilo ukubagania abene bōsa, lōli uswe tusāngalwike kuli umwe ukuya apa. Une ngumbona umwinitu unnini kunyuma kula, yuu yo kibugutila kya balumbilili aba bīsile, aba bayatilaga na une pamusi apa, ukufuma kula mu Arkansas kangi kópe ukufuma ku Missouri.

⁵ Kangi lilino, ikilo iki, uswe tukulonda ukutabula akabalilo, panongwa yakuti ikilo kilikyosa uswe tukugelaga ukumalisya nu sala ya buhano-na-buna, linga kwābagile. Ikilo iki kyo kilo kya Mugonesyo, polelo ikyene kikuyaga itolo panandi ikilo iki ukukinda uswe.

⁶ Kilabo nkilo, u Ntwa itikisyegé, une ngulonda ukulumbilila pa: *Yaga Umwe Polelo Bapelelesye* kangi *Ilikemo Ilipelelesye*,

kilabo nkilo. Kangi, polelo, ikyo kyo Kihano Ikinunu.

⁷ Kangi polelo pa Mpyāgilo nkilo ikyēne kyo *U Kubikigwamwipūmba*, linga u Ntwa itikisyé.

⁸ Pandungu kulubunju, ububōmbelo bwa Kubupāndilo pa sala ya ntāndātu. Kangi pa sala ya kalongo, u bubōmbelo bwa lōsyo. Kangi kalongo malongo-matatu, ikimanyisyo kya sukulu ya Ndungu, ikya busyuke.

⁹ Kangi Pandungu nkilo, u bubombelo bwabwīla bwa lubūmbulusyo bomūmo uswe tukuyanabo pānja mu i—mu nkibanja kya lusasania-nongwa.

¹⁰ Polelo, lilino uswe tukusubila ukuti umwe mwisakwegaga a bīnunu abonangi, na fyosa bo ifyo, nukwisa na uswe, nu kututula uswe mu lukomano ulu lukwisa...kukīndilisyá kwa lukomano ulu, ndigi.

¹¹ Une ndinalyo i Bāngèli ilipyá, ikilo iki, lyāpēgìgwe kwa une na yumo, u nkündwe gwa kiDunkard. Kangi ilyēne mu luko lwa kīndu kinywāmu. Akene ko kabalilo ka kwanda une ndumbilíle ukufuma ku lyēne. Ikyēne kyo panini kihēsyá kwa une.

¹² Lilino, une mmenye ukuti uswe twāgéné pa nongwa yimoyēne, ukuti, ku—ku kukīndilisyá i nōngwa ya Kr̄isti, kangí ukwaga ulutengano mu myoyo gyitu, kangí ukutendeka uswe abanyambala banunupo na bakikulu, ababombi banunupo ba Ntwa. Kangi linga uswe twīsile kuli i fūndo iyīngi yiliyōsa, fiki, polelo uswe tutisa kusayigwa na Ntwa. Uswe twisile kuli u butuli. Uswe twisile, tukukēta kwa Kyala. Kangi iyi yo nyumba iya lufūndo, kūko Kyala ikutupa uswe isya sayo Syāke, nukutufunda uswe ukufuma kubusobi.

Lilino itolo bo tukāli uswe ukwīgúla i Lisyu, pamo—pamo ukundalusya u Mbepo Mwikemo ukututula uswe, unko uswe twinamisyé imitu gyitu.

¹³ Nsayigwa Tāta Gwakumwanya, mu Buyepo Bwako Bwakyala uswe tukwitwāla twībène lilino, ukuya bapilikisyí ku Nongwainunu, kangí ukuya bayobi ba Lisyu; bütä imilomo igi gikuyoba, ni mbulukutu isi sikupilika, ni ndumbula isi sikwāmblila. Kangi u Mbepo Mwikemo alīyīyabaania kwa uswe, ikilo iki, nukupa i Bwanaloli bwa ipyana Lyāsyēpwa lya Kyala, kwa aligwesa gwa uswe; ukuti, akabalilo kako uswe tukusoka ikiyumba, ikilo iki, uswe tukuyobaga bo bala aba bikufumila ku Emmausi, “Ngimba indumbula syītu sikāpyágá nkati myītu, panongwa yakuti Umwēné áyobága kwa uswe ukukīnda mu nsebwe?” Kabuno uswe tukusuma ikyene mu Ngamu ya Yeso. Ameni.

¹⁴ Kula mwa Buku gwa Nongwainunu ya Mwikemo Matai, mu ntū gwa 26, ilinandi lya 27 kangí lya 28, ku busimbe une ngulonda ukubala.

Kangi umwēne alinkwēga ikikopo, kangi akabalilo kākō umwēne āpéle amapalo, kangi umwēne alinkupa ikyēne ku bēne, nu kuyoba, Inwa umwe kyōsa kya ikyēne;

Namanga ili lyo lilopa lya lwītikáno ulupya, ili lyonekelígwe kuli bīngi ku busyūle bwa butulwanongwa.

Loli une nguyoba kwa umwe, Une ndisakunwa ukufuma umwisyugu ikya i kipaso kya mpesa, mpaka i lisiku akabalilo kako une ngunwa ikyene mbupya na umwe mu kitangalala kya Tāta.

¹⁵ Kangi lilino uswe tukuyaga pakuyoba pa: *U Mugonesyo*. Kangi iki kyo kilo kyapabwandilo kya Mugonesyo.

¹⁶ Kangi umugonesyo gwākoleligwāga, ikyākwānda, kubutali pāsi mu Igupti, ugawkwanda gwa mugonesyo, uyu yo—yo kang'osi uyu ápyutigwe, uyu yo áli luko lwa Kristi. Kangi twe bīngi ba uswe twisibile na kapango akasayigwa akaiyolo kala, isya mūmo fikuti abēne bābō bālyēgile umugonesyo pāsi pala, bālyēndile ukukinda ululangalanga ku fyinja malongo mana. Kangi akabalilo kako abene bikwisa pānja, pakalipo nayumo umonywa pakati pa bene. Kangi kula, na gi myēnda gyābo gikālimo nukuya milepukano, kuli ifyīnja malongo mana Kyala ābakuyngile abēne.

Lo lusisimikisyo lusayigwa luki ikyēne kili kwa uswe ikilo iki! Linga kila kyo kyākwīmilila, polelo Kristi yo kusitakwēgelèla. Kangi mūmo fikuti Kyala āponisye abāna!

¹⁷ Kangi, mu kwega kwa mugonesyo, kwali kukindana pakati pa bumi nu bufwe. Bala bābō bāli nkati, pāsi pa lilopa ilyonesigwe, balinkwēga u mugonesyo. Nayumo ābagíle ukulya u mugonesyo panja ukuya pāsi pa lilopa ilyonesigwe. I lilopa lya kang'osi lyalyōnesigwe tāsi, kangi polelo lyābīkigwe pa lisiki ni liyēngo lya kifigo...i lisiki lya litapwa lyākukilania, kangi pa liyēngo lya kifigo. Kangi polelo u kang'osi ālyōkigwe, kangi āli...kangi—kangi ālīgwe na māni amakali, kangi abēne bālifūngile bēne. Ukufuma pāpo i lilopa lyalyōnesigwe, kangi abēne bākilénie pāsi pa lilopa ilyōnesigwe, abēne bāli fūngile nu kwītendekésya kuli u bukūyo.

¹⁸ Kangi lilino ikyene kyo kyākwīmilila kimogi ikilo iki, ikya, abandu aba bikulya u Mugonesyo bakaya ba kwēndelana pamo ukwībaniilila ni fīndu fya kīsu kangi mma. Abēne bikufīmbilisigwa ukwisa pāsi pa Lilopa ikyākwānda, kangi ukusukīgwa ukufuma ku mbībi syōsa, iki kyo kusitakwītika, kangi polelo bafwīkigwē ni ndendekesyo sya Nongwainunu, bafwēle ifyabwite fyōsa ifya Kyala, bītēndekīsīyle kuli ukukōleligwa ku kabalilo kalikōsa.

¹⁹ Kangi ikyēne kyāli i—i kimanyilo ukuti uwāndumi gwa bufwe akābagile ukubūka pāsi pa lilopa lila. U gwandumi

gwābufwe áfimbilisigwaga ukufyuka nu kubuka pamwanya pa lilopa. Kangi pala po pāpo u mwīmbi ābwāgile ubupūtiligwe, ikuyoba, “Akabalilo kāko Une ngukēta i Lilopa, Une nisakukilaniaga pamwanya pa ugwe.”

Ukwēne kwāli kifuki ku sala ya bubāngō akabalilo kāko abēne bālitikisye u mugonesyo, u—u kang’osi umōkigwe kangi i—i lisēke ili abēne bālile bo bakāli ukusōka.

²⁰ Lilino, mu kyakupalamasīgwa iki uswe tukuyaga pakuyobapo, ikyēne kyāli fyīnja fīngi ifi fikīndīle, ikilo iki, ukuti Yeso ālyēgile iki uswe tumenye ukuya Mugonelo gwa Ntwa, u Mugonesyo. Kangi kilipo ikindukimo ikya ikyēne, ukuti, Umwēne āyāga pakuyoba ku bafūndīgwa Bāke. Kangi itolo bo akāli ukusōkāpo, Umwēne ālondāga ukuyoba ikyēne na bēne. Kangi ikyēne kyo... Abēne bāli ni kyumba kitendekesīgwe. Akene kaali kabalilo ka bulilanisi. Kangi u *mugonesyo* naloli gukusanusya “u bulilanisi.”

²¹ Fīngi fya fipāngā figalile u Mugonesyo, ikyo kyo, itolo ku kipanga kyabo bene akabalilo kako abene bali nu Mugonesyo, loli apa uswe tukaya kipanga-kipāgūke, uswe tuli nu Mugonesyo uwakwīguka kuli bosa, kabuno uswe tukwitika ukuti umwitiki aligwesa ali nu bwabuke ku mesa ya Ntwa, kangi ukulilanilana ukusyungutila ifindu ifinunu ifya Kyala, nu mwitiki aligwesa, kisitakupasya isya kimanyisyo, ilangi, pamo kilikyosa umwene abagile ukuya, ifi bōsa batēndekīgwe ukunwa ifya lusayo lwēnelulalula, Kristi.

²² Lilino, isala ingulumba iyi yaasegelile kwa Ntwa gwitu, kamo mwa tubalilo utwa ngelo aka tōsa twa bwēndelo Bwāke bwānkisu bwāli itolo kukiboko. Akabalilo ka kugeligwa! Yeso āfimbilisīgwe ukukīndāmo mu ngelo, itolo bo uswe tukubūka ukukīndamo mu ngelo. Kangi i Libangeli liyobile ukuti, “Uwanundumyana aligwesa uyu ikwisa kwa Kyala, abagile ukugeligwa tasi, amanyisigwe, afundigwe.”

²³ Lilino, abāndu bīngi, ikyēne kyo kibonekesyo akabalilo kāko akabalilo ka kugela kakwisa. Akēne ko kabalilo ka buyo ubusimikisy. Kangi i Bāngèli lyāyobile, “Linga uswe tukabagila ukwīmikana nu kugeligwa, polelo uswe tukwisa ukuya bāna basigwāna,” uswe tukwiyobela Kyala ukuya Tata gwitu, kangi polelo Umwene akaya Tata gwitu. Kabuno linga uswe nubutalusyi tuyīle, kangi ni ndumbula yitu yosa, twālyāmbilile u Ntwa Yeso ukuya Mpoki gwitu gwatwībéné, kilipo nakimo mu kīsu iki pamo mōsa mwa syēpwa gwāngīsi kibagile—kibagile ukutupagūlānia uswe ukufuma ku lugano lwa Kyala ulu luli mwa Kristi Yeso.

²⁴ Une nguswīgisīgwa mu lisiku ili, kangi njile bwīla akabalilo kāko abāndu bikuyoba ukuya Bakristi, kangi, ulugelo lwakwānda lukwisa nkyēni, abēne bikugwila mu njila ya palubafu. Ikyēne kikubūka kukunāngīsyu ukuti ikyēne kyāli

bupilikisyé bwabwínogonèlo bwa Kristi. Iyo yo nõngwa bïngi batikukolelela lôsa umwîsyûgu, yo nõngwa yakuti ikyéne kyo bupilikisyé bwâbwínogonelo. Mbwínogonèlo, ugwe gwâbagile ukwîtika Ilyéne, lôli Ilyéne likubûka pabutalipo ukukînda ikyo. Ukwitikisya Kristi, ko kwitikisya u Mundu gwa Kristi.

²⁵ Bïngi ba uswe tukwîtikisya ubwîpùti bwa Kikristi ukufuma pa kumanyila kwa kimanyisyo. Uyungi ikwîtikisya i Kikristi pa fimanyisyo fya lôsyo. Abângi bikwîtika ukuti abène bo Bakristi panongwa ya ukwipilika kumo kûko abène babombile, ngati ku kuywêga, pamo ukumoga mwa Mbepo, pamo ukuyoba ni ndimi, pamo ukuya ni kiküngilwa kimo ikyakuswîgisya ukutwâlapo. Fyosa ifindu fila fyo finunu mbuyo bwâbo. Loli, ukummwitika Kristi, ko kwitikisya u Mundu gwa Kristi, kangi polelo ifindu ifingi ifi itolo fikugwila mbugolosye.

²⁶ Lilino, linga Kyala akâpubisyé u Mwanundumiana Gwake Mwene ukufuma ku lugelo lwâbugâsi, polelo Umwêne atisa kutupubisyá ugwe na une ukufuma ku lugelo lwâbugâsi.

²⁷ Kangi Yeso âli apa alyâgéné nu lugelo ulukulumba ulu Umwene âli nalo siku, Getisemani âlambalele itolo pankyéni pa Umwêne, kûko fikuti akabalilo kamo kangi ulwabumalikisyo ulugelo lwakufwâna-môsa lukufimbilisigwa ukwisa, [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbî] akabalilo kâko imisigo gya kîsu kyôsa gyâlambalèle pa kibega Kyâke ikisayigwa. Pakâlipo na yumoywêne mu Myânya pamo pakîsu âbagilemo siku ukwimikana ni kyéne lôli Umwêne. Kangi ukumanya ukuti syôsa isya mbîbi, isya mbîbi isyâkunyuma, kangi imbîbi isyalululu, kangi imbîbi isyamunkyéni, syâlîgémikisye pa lînogònò ili. Kangi ikyéne kyâli kimo mwa bupônjoli ubukulumba ukukînda bôsa ubu Kristi âpônjwilêmo siku, pamo âsisimikisye u Bwamesiya Bwâke ubukulumba, bo mumo Umwene ayobege kwa Kyala, “Somma u Bwîgâne Bwangu; u Bwako bubombigwege.” Bula bwali buponjoli ubukulumba ukukinda bosa ubu Umwene âpônjwilêmo siku. Gyôsa imisyéntano gya butolwe gyâli ukusyûngutila ukuntamia Umwêne nu kungela Umwêne.

²⁸ Kangi akabalilo kâko uswe tukuya kanunu na Kyala, akabalilo kâko indumbula syîtu sikuya mbelelesye, kangi u Mbepo Mwikemo egile ubuyo Bwake mu ndumbula syitu, ikyene kyo kindu ikyalwimiko ukukinda-fyosa ukuya nu lugelo. Ili Bangeli likutubula uswe ukuti, “Ukugeligwa kwîtu ni ngelo syo mbala ukukînda kuli uswe ukukînda siliva na golidi gwa kisu iki.” Polelo, uswe tuli, tukufimbilisigwa ukuya bakupalisyá.

²⁹ Une ndikunyonywa ukutwâla ubwângu bwêne ukwîngila mu bwëndelêmo bumo, lôli itolo bo ikyéne kikwîsa mu lînogonèlo lyângu, une ngukumbukila ulukumba kangi ulwabumalikisyo ulugelo ulu une nâlinalo ulwa bwëndelemo bwângu bwa Kikristi, ikyéne kyâli kwîsilya mu kipatala pânja apa pa

Spring Hill. Akabalilo kāko, u nkasi gwāngu ālambalèle mu kyūmba-kyā-mifīmba, u mfīmba, kangi umwēne āsōkilemo itolo panja pa būmi ubu, ukwa kuya na Kyala. Kangi ulugelo ni ngelo syāli syālyāndilèko! Komma itolo umunduyumo ikuyoba, “Billy, ugwe gwe mwikemo-mbunguluka.” Pamo, kila kikāli fīyo lugelo. Kangi ingelo innini isīngi isi, na fyōsa bo ifyo, isya bulōndesyabusobi ukufuma ku aba une ngubōmba nabo, ikyēne kikāli fīyo kugeligwa. Lōli isala yāngu ingulumba iya kugeligwa yikwisa akabalilo kāko u ngānga, Adair (ukuti une nālyāndisyé ikyēne ku mwēne mmayolo nkipatala akabalilo kāko uswe twālitūgesye palikimo), kangi akabalilo kako umwene ikwisa ku nyumba nu kwagana nanine, kangi alinkunyēgela une pa kiboko, nukuti, “Billy, u mwanako ikufwa, kangi lukayapo ulusako lwa akēne ukuya nu bumi. Umwene ali na tibi wa mungono.”

Une ndinkuti, “Naloliloli umma, ngānga!” Kangi u nyīna alāmbalèle, u mfīmba!

³⁰ Kangi une ngubukaga mula. Kangi umwene alinkuti, “Isaga itolo na une.” Kangi uswe twābūkile ku kyūmba-kyā-bugelelo, kangi kula umwēne alinkupīmba mmwanya akapīpa-kandalasi akanini, kangi umwēne alinkuyugānia akēne. Kangi pala kyabonekaga ukuya akalisi mu kēne. Umwēne alinkuti, “Uyo yo kanyamana ka mungono kangi akēne kali mwa mwāna. Uswe tukwābile iki ukufuma mu lugōngolōmia, ukusōsya ukusilika.” Kangi umwene alinkuti, “Mu iki, uswe tukwaga ukuti ikyene kyo mbungo ya tibi wa mungono.” Alinkuti, “Akēne kanwelile ku nna.” Kangi alinkuti, “Linga u mwāna yula abagile ukuya mūmi, akēne kikuyaga kalemale, kōnywa. Lōli,” umwēne alinkuti, “ukwisila mu kisa kya Kyala, u mwāna isakuyaga nu māma gwāke.”

Une ndinkuti, “Dokotala, une ngulonda ukumbona u mwāna.”

Umwene alinkuti, “Ugwe ukabagila ukubomba ikyene, Billy, panongwa ya Billy Paul, undumiana gwako.” Alinkuti, “Ugwe kukapimbaga akanyamana ukugomokela ku mwene.”

³¹ Kangi, ukufuma kukugela ukungasya une mbununu-fīyo ubu umwēne āmanyile, akabalilo kāko umwēne āsōkilēmo nkiyūmba kila, une ndinkubendekela ukusyungutila kangi ndinkubuka pási ku lwalo. Kangi akabalilo kāko une nāfikile kula, ku kipatala kila akabalilo kala kikātendekesígwe mūmo ikyene kiyilile lilino, kangi i dirisha lyāli pamwanya kangi ikyākukīnga kyāsōkilēpo, kangi imbwēle simo syālisile mu tusige twa kīnitu akanini. Kangi une ndinkusifiga imbwēle ukusisōsyāpo kangi ndinkukēta pási ku mbili gwāke unnini, gōsa gukwābigwe, kangi utulūndi twāke utunini tukwēndendeka ukubūka nu kwīsa. Kangi une ndinkuyoba ku mwene, “Sharry, luuki, ndimba ugwe ummenye tata?”

³² Kangi ikyēne kyabonekaga ngati ukuti umwēne āgelágá ukuyugānisya ikiboko kyāke panini kwa une; kifuki lwéle pamo imyesi lwéle-na-kimo mbukusi. Kangi une ndinkuketa umwene. Kangi umwene ākubilwàga nubukafu fiyo, akanini akāna akasitabónàngi, mpaka kamo mwa tusigwe twâke utunini utwa-bluu-gwabána kāsyumbutwike. Ububabe bwingi fiyo! O, une angali negile ikyene akabalilo kalikosa, mbuyo bwake.

³³ Kangi une ndinkufugama pa fifundo fyangu, ni fifigo figaliligwe, kangi une ndinkuti, “O Kyala, Tāta, pala alāmbaléle unkasi gwāngu, u māma gwa mwāna uyu alāmbalèle ukukilania mu kyūmba-kyamifimba kya nsyilaji. Pala alipo Billy Paul pa kitala, mbine. Kangi apa alipo u mwāna gwangu, ikufwa. Umwe naloliloli, Ntwa, utisakummwega umwene. Une nunganile umwene. Kangi umwene ikufwána nu nna. Une ngulonda ukunkusya umwene. Ngimba Ugwe ngulamba utisa, O Kyala, kuponesyaga ubumi bwa mwānike?”

³⁴ Kangi bo une ngukēta mmwanya . . . Kangi bo umwe mwēsa mumenye, une akabalilo kōsa ngulāmbikìgwa ku mboniboni. Ukwēne kulinkufwána ngati ikikīngo ikitītu kilinkwânda ukubalulika ukusuluka pâsi, kangi kuliti ngati Kyala egile ulwiputo lwangu nukulusopela ulwene mulamula mu kisyó kyangu. Kangi une ndinkuti, “Ndimba une ndulilwe fiki, Kyala? Ngimba une ngilenie indagílo Syako, ukuti une ngufimbilisigwa ukuya nu lufûndo ulu? Linga ulwene lolôlo, Ugwe itolo setulaga ikyene, kangi une ngupindukaga. Une ngubombaga kalikosa, loli komma ukumwega u mwāna gwangu.” Kangi une ndinkuketa umwene ābukàga, munjila yiliyosa. Une ndinkufufuka.

³⁵ Kangi polelo ungeli ālisíle kwa une. Kala kāli kabalilo kamo mbumi bwāngu bôsa, aka une mbagíle ukuköléla, ko kabalilo akapalapala, gwāngu Getisemani. Akabalilo kāko une nāli itolo kifuki ngukoleléga ku kitala, u mōhèsí alinkuti, “Gwākèta ugwe lelo. Ugo go mfünjo ugwa kugela ukumbömbèla Umwēne. Ugwe kusanusya ukuti Umwēne ikwēgaga yula unkeke umāma gwamalongo-mabili-na-fibili mbukusi ukuya mfimba mu kyūmba-ky-a-mifimba kila? Kangi isakwegaga u mwāna umpala, u mbili gwako gwene ni lilopa? Kangi ukusopela u lwiputo lwako mulamula mu kisyó kyako? Kangi polelo ugwe kusanusya ukuyoba ukuti ugwe kumbombelaga Umwene?”

³⁶ Une nālimile pakati pa minogono. Ikyene kyafimbilisigwaga ukuya kitumuligwe. Polelo une ndinkubika ikiboko kyangu pa ntu gwake unnini, Une ndinkuti, “U Ntwa apele, kangi u Ntwa ikusosyapo, yisayigwege i Ngamu ya Ntwa!” Une ndinkwipilika ubutūsyo.

³⁷ Une ndinkuti, “Sharry, luuki, Tata akabagila ukubuka kuko ugwe uli lilino, loli Tata abagile ukwisa ilisiku limo. Une ngukulāmbalika ugwe pa kiboko kya Māma, nu kusyila ugwe, loli Tāta isakukukétága ugwe kangi ilisiku limo.”

³⁸ Tāta Isler, uyu lumo itūgèsyé alipo lilino (une ngabagila ukukēta ukukīndamo mu kilündilo), uyu yo āli gwa kunyumba-ya-ndagilo kuno ku Indiana. Une nābūkàga ukufyūka u nsebwe-unywāmu. Tāta Isler, une ngusakisya abagile kanunu ukukūmbukila ikyēne.

³⁹ Une nāli na maboko gangu kunyuma kwa une, ngubūka ku mapumba, kulakula ukufuma ku mōgésyo, ngukūta. Une nālisibile ukubūka ukufyūka kula namayolo. Akaiyolo akangungubiya kītūgasyyaga ukukilania mu mpiki, kangi kīmbāga kwa une. Ukwēne kwāfwānāga ngati ukusuluka ukukīndāmo mu mibelo gya ba paini bala ni mpiki, kwāfwānāga ngati u lwimbō lwāhēhāga ukukīndamo mu kyēne, lukuyoba

Kilipo i Kisú ukukinda i kisóko,
Ulu uswe tukubilikila i kinyāfu bwīla,
Uswe itolo tukufika ikiloboko kila nu
bufumusye bwa lwītīko;
Yumo pa yumo uswe tukukaba ifipata,
Pala ukwitugasyya ni fisitakufwa,
Ilisiku limo abēne bisakukuba amabāngala ga
golidi gala kuli ugwe na une.

⁴⁰ Tāta Isler, ikwēndēsyá i lilōle lyāke ilyaiyolo, alinkunyēla pānja, nu kubīka u lukōngi lwāke ukusyūngutīla une. Umwene alinkuti, “Une mbilike ugwe kulumbilíla pa nguto ya lukindi, Billy; une ngubwene ugwe gwimile mu kipanga; une mbilike ugwe pa lwimbō kwīmba; mumo ugwe gunfyusisyé Kristi, iki ugwe uyobile Umwene aali!” Alinkuti, “Lilino Umwene egile u tāta gwako, u nkundwe gwako, u nkasi gwāko nu mwāna gwāko.” Alinkuti, “Lilino ngimba Umwene ikusanusya fiki kwa ugwe?”

⁴¹ Une ndinkuti, “Tata Isler, linga Umwēne ikunduma une ku fiyabo ifya bayōnge, une mbagile pōpe ukunganāga Umwene! Namanga, ilisiku limo, ukusuluka ukukilania mu kitēmbe ikyaiyolo kya malāsyá, ikindukimo kyāboniké ukusuluka kuno nkati mu ndūmbūla yāngu, ukuti kikayapo nakimo iki kibagíle ukufyūla ikyēne pānja. Ikyēne kikāli nakimo iki une nābōmbile. Ikyēne kyāli ipyāna Lyāsyēpwa lya Kyala ili lyālingolīle une mu sala yila iya līnogōno ilikulumba!”

⁴² Kangi akabalilo kako u Ntwa gwitu unsayigwa, mu Getisemani, akabalilo kako ikubuka kula, akabalilo kako Umwene āli kupi... ayaga pakupfīgwa ku Yerusalem, kangi ikibugutīla kyayaga pakwega u bumi Bwake, akabalilo kako ubufikilo Bwasyepwa bwa moyo guligosa, ubu siku bwālimo pamo bukuyaga pa kisu, gwīgēmekesyāga pa butumulo Bwake.

⁴³ O, bo bunini buki ilyāngu lyāli, mbufwānikisyo ku ikyo! Bo bunini bule ilyāko lyāli, mu bufwānikisyo ku ikyo! Bupelakisa buki ukuti uswe tukabagila ukwīmikana nu tūndu utunīni utu!

⁴⁴ Lōli mu sala ingulumba imbalapala yila, mpaka Umwēne ākubilwe, amenye ifindu fyosa, mpaka a misi ni Lilopa fyāpagukène mu mbili Gwake, kangi imitōnyèla imikulumba gwa Lilopa ilifwāne-mafuke gikusatuka ukufuma ku kipūlilo Kyāke. Umwēne āfwile ubufwe bwīngìpo mu Getisemanı ukukīnda Umwēne ābōmbile pa kipīngika.

⁴⁵ Umwēne āli itolo pakubōmbígwa kwa iki, itolo bo ubwīte ubukulumba bukāli ukwānda, kangi Umwēne ālile u Mugonesyo. Umwēne ātwéle abafundigwa Bāke palikimo, ukuyoba pa findu na bēne.

⁴⁶ Kangi iyo yo njila iyi Umwene ikubombela ugwe na une, itolo bo ubwīte ubukulumba ubwa būmi bukwānda. Bo ubwīte ubukulumba ubwa butalusye nu busobi bukwanda nkati mwa uswe, Kyala ikututwala uswe ku Getisemanı. Umwene ikututwala uswe ku mugonesyo, kangi Umwene ikuyoba ikyene mosa na uswe.

⁴⁷ Kubutali pānja mu Phoenix, Arizona, bālisibile ukuyapo abanini batatu aba bālisibile ukwīmba kuli une, “Une ngulonda ukuyoba ikyene lōsa na Yeso. Une ngulonda ukuyoba, ‘Yeso, Ugwe gwālingánile une akabalilo kako akayila kangu kāli kafinyu fiyo. Akabalilo kāko ukwēne kwāli fiyo kwāngīsi mpaka une ngābagile ukukēta na pabutalipo mma, Ugwe gwālingánile une akabalilo kāko ukwēne kwāli kwāngīsi.’” Kangi akimbo akanini kakukindilila ukuyoba, ukuti, “Une ngulonda ukuyoba ikyene lōsa.”

⁴⁸ Kangi ikyēne kyo kīndu kinunu ukuti a banyāmbála na bakīkūlū ba kīsu iki, bikwīma mbukindililo bwa būmi, nukuyoba ikyēne lōsa na Yeso, ukuya nu mugonesyo nu Mwēne, mu bulilanisi. Polelo ubwite bukwanda, ubwa kugela kangi ukugeligwa. “U mwanundumiana aligwesa uyu ikwisa kwa Kyala, ikufimbilisigwa ukugeligwa.”

⁴⁹ Lilino, u Mugonesyo gukaya’mma i, ugwene gukapēligwa ku nongwa iyi abandu bingi bikwinogona iyene yo yili. Ikyēne kyo kimanyisigwe ni kipanga-kipāgúke kimo ikya kipanga, ukuti u mugonesyo gukukōleligwa “inyīho syabumalikisyo,” ukuti ikyēne kili ndubafu lwa bupoki. Mugonesyo gukaya ku lubafu lwa bupoki. Mugonesyo gutikukupa ugwe u bupoki. Kali ugwe kwega ikyene mu bufwe bwako, pamo—pamo fiki, ikyene kikaya nakyo nakimo ikyakubomba nu bupoki bwako.

⁵⁰ Ikyene kyo lukumbusyo. Yeso aayobile, mu Nongwainunu, Umwene alinkuti, “Iki bōmba mu bukumbukilo bwa Une.” Komma, ikyēne ukwigēmekésya pamo ukusosola ku bupoki, lōli ikyēne kili mu lukumbusyo lwa mbombo iyi yimalisigwe mwa ugwe, ukwisila mwa Mbepo Mwikemo. Ikyēne kyo lukūmbusyo.

⁵¹ Lilino balipo bīngi aba bikulya u Mugonesyo aba bakapokígwa. Bīngi bikulya u kang’osi gwapāsa kangi

bāpyūtīgwe mu lulangalanga. Kangi bīngi bikwēga u Mugonesyo, umwīsyūgu, abo batisakumbonāmo siku Kyala.

⁵² Loli ugwe ukabagila ukuya gwe ndilanisi gwa bupoki Bwake kangi komma ukumbona Umwene, panongwa yakuti ubupoki kyo kikūngīlwa kya Kyala. Kangi Mugonesyo go kikūmbusyo kya ilikulumba, i Likemo ilikutisyā-lōsa ili lyātēndekigwe kuli u bupoki bula. Ikyēne kyo kubītikīsya abāndu ukukēta ukuti uswe tukwītīka mu bufwe, ukusyiligungwa, nu busyūke bwa Ntwa Yeso Kristi. Ikyēne kikwimila i mbōmbo imalisigwe.

⁵³ Ubupoki kamokene bukāmalisigwēmo mma, mu kyabupi kya mbene, i ng'osi, i ngwata, mu Lwitikano Ulukūlu, panongwa yakuti i lilopa lya Lwitikano Ulukūlu likābagile ukuhōmba kuli u butulwanongwa. Ilyene lyābagile ukukupilila itolo ubutulwanongwa. Ilyēne lyāsosolāga ku kabailo bo ilyēne lyābagile ukumalisigwa. Kilabo nkilo uswe tukufimbilisigwa ukwingila mulamula mu ikyo. Loli ikyene kyāli kyakwimilila itolo.

⁵⁴ Lōli akabalilo kāko Yeso ālisīle, kangi i Lilopa Lyāke lyālyōnesigwe ku Kalvari, ilyēne lyāli ukusōsya ukwakufwāna kwa butulwanongwa. Ilyēne lyālyēgile u butulwanongwa ukusōsyāpo. Ilyēne lyo njila yēne iya bupoki. Kukayapo nakumo ukwīngila-ikipāngā, nagamo amakalata ga bulīanisi, lukayapo nalomo u lōsyo lwa lwihi, gukayapo nagumo u Mogonesyo, pamo nakimo mu kyanyīho, pamo kalikōsa akāndu aka kalekīgwe ka Kyala, bo utündu tuli kulubafu lwa bupoki; ikyēne kyo kyōsa mu bukūmbusyo bwa mbōmbo imālisigwe!

⁵⁵ U lōsyo lwa mīsi lutikukupoka ugwe, bo bwīngi mūmo abāndu utubalilo tumo bikwīnogōna ulwēne lukubōmba. Ulōsyo lwa mmīsi lo lukumbusyo lwa bufwe, ukusyiligungwa, nu busyūke bwa Ntwa. Ulwēne lutikukupoka ugwe.

⁵⁶ Mugonesyo go mu lukūmbusyo lwa bubagīgwe Bwāke ubukulumba nu kusōkapo Kwāke pānja, nu mbili Gwāke umbongotoligwe, kangi Ililopa Lyake ili lyalyoniike. Ilyene likaya Illopa lyanaloli, ilyene likaya mbili gwanaloliloli; looli ikyeene kili mu kumbusya kwa mbili Gwaake gwanaloliloli, kangi ikyo Lilopa Lyake ilipala. Kangi uswe tukwēga iki ukuya lulagilo, kangi Yeso ātulagile uswe ukubomba ikyene. Akabalilo kōsa Umwene ikwitugāsyā pabutali, uswe tukufimbilisigwa ukwega ikyene.

⁵⁷ Uswe tuli ni kikulumba, ikibonekesyo kimogi ukukinda mwa Būku, gwa Kalata gwa Bahiburi, mu ntū gwa 7. Une ngulonda ukubala itolo ubuyo ubunini mu Bahiburi 7, ukwegapo ulwalo lwa nongwa ukubuka na iki.

Kabuno u Melekisedeki uyu, mwalafyāle gwa Salemu, umpūti ugwa Kyala ugwapamwanya ukukinda, uyu ālyāgēne na Abraham ikugomokāko ukufuma ku bupyūte bwa banyafyāle, nu kunsaya umwēne;

Kwa yūyo u mweneluyungu Abraham āpele ikyakalongo...ikya fyōsa; ikyākwānda ukuya ukwisia mu kusanusya u Mwalafyāle gwa bugolofu, . . . ukufuma ukuti u Mwalafyāle gwa Salemu, uyu yo, u Mwalafyāle gwa lutēngāno;

⁵⁸ Kêtésya, uswe tukulônda ukugomokela, nu kwinogona. Pauli apa agomokelaga ku kayîlo ka Lwítikâno Ulukûlu. Mwa Buku gwa Bwandilo, uswe tukupimba u bumi bwa Abraham, ukufuma ku ntu gwa 12 gwa Bwandilo. Kyala ikupa Abrahamu ulufingo, kangi ukwisia mwa Abrahamu lukwisaga u Luyungu ulugolofu. Kangi Abraham, ukuya itikigwe na bîngi ukuya m'Juda, umwène akâli mma. Abraham āli Gwâpânja, u Kalidiya ukufuma ku kâya ka Uru. Kangi umwene alinkuya gwambombo gwa Kyala, komma panongwa yakuti umwene âli nkindane ukufuma kwa aligwesa uyungi, loli panongwa ya lusalo lwa Kyala.

⁵⁹ Ugwe ukapokigwa panongwa yakuti ugwe uli mundu nnunu. Ugwe upokígwe panongwa yakuti Kristi âkusalíle ugwe. Nayumo umundu ikulondalonda Kyala; Kyala ikulondalonda umundu. Yeso aatile, “Nayumo umundu abagile ukwisa ku Myangu penepapo Tata Gwangu ikunkwaba umwene.” Kangi linga uswe twâbagile ukwîma itolo pa tubalilo tunini nu kusyâgânia ubukulumba bwa kindu kimokyène kila, ukuti ikyene âli Kyala Uyu ásalile ugwe, kisita kwîgâna ukuti ugwe ubagile ukupyûtigwa; lôli ukukupa ugwe u lusako, kangi âkukôlile ugwe, nu kukusala ugwe ukuya mbômbi Gwâke. Ena, kyokiliku iki kibagile ukuya kipalapo ukukinda ikyo? Kisita ugwe ukuya nu lusalo nalumo! Ikyêne ângâli kikuya lôsa kisitakubômbigwa kuli u mündu aligwësa ukundônda Kyala, kabuno umwene ali, ukwisia mu kipeligwa, yo ntulwanongwa, kangi umwene akaya nakyo nakimo nkati mwa umwene ukupa ikinyonywo ukumbombela Kyala.

⁶⁰ Ngimba umwe mubagile ukubûka ku ngulube nukumbula umwène umwène yo nsobi? Umwène yo ngulube, ukwisia mu kipeligwa. Ngimba umwe mubagile ukumbula umwène akilîlo kâke ko kasóbi? Naloliloli umma. Ukwisia nkipeligwa, umwene yo ngulube. Ugwe kufimbilisigwa ukumbula umwene umwene ikuyaga kang'osi, loli umwene ïkutisigwe ukuya ngulube.

Kangi untilwanongwa ïkutisigwe ukuya ntulwanongwa, panongwa yakuti ubupeligwa bwâke bo ntulwanongwa.

⁶¹ Kangi apa ikyene kili! “Uswe twesa tupâpigwe mu mbibi, tubûmbigwe mbusâmbûke, ukwisa nkisu iki tukuyoba ubusyobi;” ukwisia mu kipeligwa, u mwana gwa busâmbûke, kisita Kyala, kisita lusûbîlo, u bugasi bwa Kyala bukwitûgâsyâ pa uswe. Kangi ukwisia mu lipyana ilyalugano lya Kristi, Kyala, mu lipyana Lyake ilyapamwene kangi ubwenemaka Bwake, ikukung’usya pa ndumbula yako nukukupa ugwe ulusako ulusayigwa, nukukusyûmbutùsya ugwe ukusyungutila,

nukukutuma ugwe pamwanya pa nsebwe. Ngimba ugwe ubagile bulebule ukukipika ikyo? Kikusanuka ikinyonywo kyako kyosa, kikusyumbutusa ugwe ukusyungutila, kangi kikwanda ugwe injila iyungi! O, ugwe kwisa kuyaga ntoyofu, ku kisu; loli ugwe kwisa kusayigwa, pamaso pa Kyala. "Basayigwa bo bene aba bikuya ni njala ni kyumilwa kuli ubugolofu, kabuno abene bisakwikutisigwaga," alinkuti Ntwa Yeso Kristi. Kyala, ukwisila mu lipyana Lyake ilyabuswigisye!

⁶² Ketesya, ikyene kyali iki Kyala abombile, iki Kyala akolile. Ugwe ukalinabo u bwigane nabumo ukukolela. Ugwe gwabagile ukuya ni kinyonywo nakimo ukukolela, panongwa yakuti ubupeligwa bwako bwali losa ukulwana ni Lyene. Loli Kyala, mu lusalo, akukolile ugwe nu kukusyumbutusa ugwe ukusyungutila, nu kubika ifyakugana fyako ukubukila Kristi ni findu Fyakumwanya. Twabagile bulebule uswe ukupinka Ilyene?

⁶³ Polelo Kyala alinkunangisya, mwa Abraham, iki Umwene ikubombaga kuli bosa. Lusayo ulusayigwa ulu lwa busyuke nu Bumi Bwasyepwa lupigwe itolo kwa Abraham, loli ku Luyungu lwake ukufuma ku mwene, a Bakoleligrue, a Basaligrue ba Kyala.

⁶⁴ Kangi uswe tukuketesya ikyo, Abraham panja mmigunda kuko umwene abetile. U nkundwe gwake, umwene akikolile ikyene, Loti; umwene naloliloli ali mwipwa, u mwanundumiana gwa nkundwe gwake. Kangi akabalilo kakwisa ka kugeligwa. Kangi Loti alinkuya monywa pasi pa kugeligwa. Umwene yo kifwani kipelelesye ka mwitiki gwamumbili umwisyugu. Akabalilo kako ingelo sikhisa, ukwitugasya pa kisu kisitamboto, Abrahamu ampele umwene ulusalо lwake. Kangi Loti alinkufuya ifisige fyake nu kuketa i fibanja, i kikoga, kangi ikyene kyalisiwile ni lisu. Ikyene kangi kyalisiwile nu twaya utununu. Ikyene kyalisiwile nu busangalufu. Ikyene kangi kyalisiwile nu butulwanongwa. Loli Loti, ukuya gwa kipeligwa kyamumbili, ikugana ikisu kyalululu iki ukukinda i findu ifi fikwisa, asalile kinunupo ukwituigasya mbusangalufu mu bumi ubu, ukukinda ukuya nu Bumi ukufuma apa.

⁶⁵ Abrahamu, ikyakwegelela ikelelesye ikya mwitiki uwabwanaloli uyu asukigwe mwi Lopa lya Kang'osi, yuyo ifyakwikyela fyake fyabikigwe pa findu kumwanya, alinkuti, "Une ngwegaga injila na bafuyuligwe banini ba Ntwa. Kali ikyene kikwengela ubufumuke bwangu, kilikyosa ikyene kikwengela, une ngwegaga injila na ba Ntwa abanandi." Kangi umwene alinkusala ukusyala nkisu kuko Kyala alimbikile umwene, pasi pa kabalilo ka kugela.

⁶⁶ Une nguswiga ikilo iki linga une nguyoba ku bandu aba akabalilo kamo balyandiloko ukubuka ukwanda ukukindamo na Kyala, kangi, akabalilo kako akabalilo ka kugela kakwisa, umwe mwasalile kinunupo ukugomokela nkisu nu kubomba

ifindu fya nk̄isu, pamo ngimba umwe mwālyēgile injila yaiyolo iyamagēngeomelia ya bupoki?

⁶⁷ Ngimba ugwe gwābombole bo yu Mose, akabalilo kako umwene ali pasi pa kugela, akabalilo kako umwene ali ni luyayo lwake pa kikota kya Igupto? “Loli, umwene āfyusisye ubukabi bwa Kristi ukuya bukabi ubukulumba ukukīnda gōsa amabukabi ga Igupto.” Umwēne alinkupīka Igupto, akāpāsiye yo golidi mwīngi muki, bo bulīnga ubufumuke... Umwēne ālyēgile Kyala ku Lisyu Lyāke kangi alinkutāga ifindu fya Igupto, ukubala ukwifuyula kwa Kristi ukuya bukabi ubukulumba ukukinda ifyuma fya Igupto.

⁶⁸ Ngimba uswe tukubōmba fiki pāsi pa kugeligwa, akabalilo kāko ingelo ingafu sikhīsa? Akabalilo kako abene bikuyoba panongwa yakuti ugwe kwipagulania gwimwene ukufuma ku findu fya nk̄isu, ukuti ugwe gwe mumilisi mwiputiputi, ngimba ukulūsanīgwa kukhīsa? Ukwēne kukufimbilisigwa ukhīsa, kangi ugwe kufimbilisigwa ukutēndēka u lusalo.

⁶⁹ Lōli une kinunupo nsyāle pāsi pa misyūngūlu nya Mwenemaka, une kinunupo nēge i njila yāngu kangi, ngati Yākōbo, njege nikyākwīgēmekesya kya libwe. Une kinunupo njege mwēgigwa ni k̄isu, “u nsyūtāno,” ukukinda ukuya nu bukabi ni sayo nu isi ik̄isu iki kibagile ukubagila ukupa. Panongwa yakuti, isayo ingulumbapo syo sayo nya Kyala ukukinda nu golidi nu siliva ugwa k̄isu iki! Lilino kētésya.

⁷⁰ Polelo akabalilo kako ulugelo ulukulumba lukusuluka, Loti alinkusulukila ku butulwanongwa. Kumbukila, umwēne ābūkile ukufuma ku kyāmba, ukusuluka mu lukubo. Umwēne alinkugomokela nyuma, ngati i... Ikyakwīmilīla ikipelelesye kya Nkristi gwamumbili umwīsyūgu, unkōleligwa-lūlo, ukusala kinunupo ukwēga u nsebwe gwa bupepe, ikitala kyamaluba kya bupepe, ukukinda ukwima gwabwanaloli nkabalilo ka lugelo. Kangi umwene kubumalikiso alinkwisa mu lutamio.

⁷¹ Kangi ugwe gwīsakubōmba, nūgwe. Akabalilo kāko ugwe kusala i kitala kya mayoya kya bupepe, kumbukilaga, ugwe kuyaga pa kwīsa mu lutamio, ikindukimo. “Imbībi syako sisā kukusokosola ugwe!” Kangi Kyala isakūkwāga ugwe, ilisiku limo.

⁷² Kangi ilisiku limo u mwalaflāle, abanyafyāle Bāpānja aba fiyabo ifikulumba kubutali, balinkwīsa nkati nu kummwēga Loti na bāna bākē unkasi gwāke na fyōsa ifi umwēne āli nafyo, kangi balinkubopa na bēne.

⁷³ Kangi ilisiku limo, gwe mwinangu umōnywa, linga ugwe utikusyāla pāsi pa Lilopa, i kitāngalala kya Sētano kisa kukwāga ugwe nu kukupīmba ugwe kubutali, linga ugwe utikusyāla pāsi pa Lilopa.

⁷⁴ Kangi Abraham, ikyākwēgelēla kya bagolofu, umwēne āsulumēnie fīyo isya mwīpwa gwāke, u mwīmilili gwa

gwanaloliloli, u Nkristi gwānaloli uyu ikugelìgwā nu kugesigwa, kangi asisimikisìgwe.

⁷⁵ Lilino, a bakikulu bāli ni kilündiko ikyakubōmba ni kyēne. U nkasi gwa Loti āli gwamumbili, gwamumbili fīyo. Umwene ikwima umwisyugu mu mfibānja pala, ukuya mbanda ya munyu, ukuya kikosyasoni, ku bala bābo bikukīsània.

⁷⁶ Sarah, unkikulu ummogi, umwene aalondaga ukubomba iki Kyala aalondaga umwene ukubomba. Umwēne āyīndikàga undume gwāke; bomūmo, uswe twāyobile nubusisimikisye fīyo pa ikyo amayolo aga gākīndàga. Kangi umwene alimile na Abrahamu, kali fiki fīsaga pamo fyābukile. Umwene alimile nu mwene panongwa yakuti umwene aalimile nu lufingo. Ikyo kyo kindu.

⁷⁷ Polelo akabalilo kako Loti āpīmbìgwe, indumbula ya Abrahamu yilinkubuka ku mwene. Kangi umwēne alinkubüngānia a bābwīte ba babōmbi bāke mwēne, kangi alinkubūka ukunkōnga u nkündwe gwāke. Kangi i kyākwēgelèla ikimogi. Abēne bālyēgile amalübo gābō nukubatumulania abanyafyāle bala lōsa, mpaka pakālipo na yumoywēne gwa bēne asyèle.

⁷⁸ Kangi ikyo kyo luko lwa ndumbilili gwa Nongwainunu, akabalilo kako umwene ikuketa ubutulwanongwa bula bukolíle ikipanga kyake nukubakola abandu. Umwene ikwega i Nongwainunu iyaiyolo insayigwa, u Lūbo lwa Mbepo, kangi umwene ikukéka ikyene nukutumula ikyene, mpaka umwene ikutumula panja ubutulwanongwa ukufuma ku kipanga kyake, linga umwene yo gwambombo gwa Kyala gwabwanaloli. Umwēne ikusōsyàpo fyōsa ifyaitolo, u kuyobayoba, u luhēho. Umwēne ikugüta fyōsa i fīndu ni fipeligwa ifyamumbili ifya kīsu ifi fyālyāfulile nkati i kipānga, linga umwene yo gwambombo gwabwanaloli gwa Kyala. Umwene ikwega i Lisyu, nukukéka ikyene ukufuma ku lubafu lumo ukubuka ku lungi, mpaka umwene atumwile kilikyosa panja.

⁷⁹ Kangi polelo akabalilo kako umwene ālimmwagile Loti, unkundwe gwake ungomokelanyuma, na bana, kangi umwēne alinkubatwāla abēne ukugomokela ku kusayanisania, kētésya, u Mwalafyāle unkulumba uyu ikusuluka pāsi ukufuma ku Yerusalem, kangi alinkwāgána nu mwēne. Melekisedeki! Kyo kyaakwegelela nki ikye Nnyāmbála āli yula? Umwēne ākoleligwága u “Mwalafyāle gwa Salemu.” Iki, unfunda aligwesa amenye ukuti Salemu āli “Yerusalem.” Ikyene kyākōleligwága Salemu bokikāli ikyene ukukōleligwa Yerusalem. Yo ywāni u Nnyāmbála uyu yūyo ālyāgène nu mwēne, uyu ālinogwīne umwēne ālyēgile ilikato ilitalusye? Āli ywāni u Mundu uyu uyu ālimile nu mwene? Kētésya Uyu Umwene āli.

...Umwene yo *Mwalafyale gwa* Yerusalem, kangi
Umwene yo yope *Mwalafyale gwa Lutengano*;

Ilināndi lyakitatu:

Kisita taata, kisita maama, kisita luyungu, kisita bwaandilo bwa masiku, pamo kisita bumalikisyu bwa bumi; . . .

Ngimba āli yo ywāni u Nsōka uyu yūyo ālyāgéné nagwe ukufuma pāpo ubwīte bumaliké? Unko uswe tusanukile ku Bwandilo, ilinandi lya 14 . . . untu gwa 14 kangi ilinandi lya 18.

Kangi Melekisedeki mwalafyale gwa Salem alinkutwaala panja unkati nu bwaalwa: . . .

. . . alinkugusaya ikyène, kangi alinkuyoba, Asayīgwe ayege . . . ugwapamwanya ukukinda Kyala, unkyüngi gwa myānya kangi ikīsu: kangi asayigwège Abraham uyu yo gwambombo Gwake.

⁸⁰ Bo ubwīte bwāmalike, ukufuma pāpo ubuponjoli bwākābīgwe, ukufuma pāpo ubupyāgilo bwātēndekīgwe, Melekisedeki ālyāgéné na Abraham pa fikōga, kangi alinkutwāla u nkati nu bwālwa, kangi alinkutwāla ikyène ku mwēne.

Kangi Ywāni? Nayumo uyūngi āli yula ukukinda Yula yūyo ālyāgène na Abraham kifuki ikyīnja pankiyēni, ālitūgèsya pāsi pa kipiki nu kuyoba ku mwēne.

⁸¹ Kangi yulayula u Melekisedeki uyu āyobile, “Une ndisakunwa kangi mma ikyā kipaso kya mpesa mpaka Une ngunwa ikyène mbupya na umwe, mu Kitangalala kya Tāta Gwāngu, bo ubwīte bumalike, akabalilo kāko ubuponjoli bukabigwe.” Polelo uswe tukukyēgaga ikyene mbupya mu Kitangalala Kyāke, akabalilo kako ubwīte bwa bumalikisyu bulwīlīgwe. Akabalilo kāko u lubo ulwabumalikisyu lula lugogile ububibi ubwabumalikisyu ubwa kīsu, kangi i Kipanga ikikulumba ikyā Kyala gwabumi kikupōnjola, Kristi isakwaganaga na bene mu mbepo, nu nkati nu bwālwa, kangi, nu kwega u Mugonesyo, kangi kwa Syēpwa mu Kuyapo kwa Tāta.

⁸² O, nkatale mwēndanjila, ikilo iki, gomokela ku Nyumba ya Tāta. Isaga lōsa pānja pa Sodomu! Umwe musayanisigwe ni Lilopa. Kangi ikilo ikyālwīmiko iki kyābukūmbusyo iki, akabalilo kāko Melekisedeki gwītu unkulumba, Yūyo akāli nu bwāndilo bwa masiku pamo ubumalikisyu bwa būmi, lōli yo Mwalafyāle kangi Nsōka bwilanabwila kangi bwilanabwila.

⁸³ U Mbepo Mwikemo apa ikilo iki ikupepēka ku basitakupokigwa, lilino linga ugwe uli kisita Kristi ikilo iki. Kangi akabalilo kāko ubwīte bumalike, linga ugwe kulonda ukwāgana nu Mwēne ndutēngāno nukwēga u Mugonesyo nu Mwēne, kangi ugwe ufigingile ukuti ugwe unganile Umwene, kangi kwīpāgūlaga gwimwene ukufuma ku findu fya nkīsu.

Ega i yaiyolo iyamagēngelēmia i Nongwainunu kangi injila iyakabōmbelo-kaiyolo iyamagēngelēmia, nu kunwa ikikopo kya bubabe bwa lufwīmo lwa kīsu, nu kunwa imikota imikali gya lufwīmo lwa kīsu; ikyene kipēgigwe kwa uswe ukwisila mu li Bangeli ukuti uswe tukunwaga imyālwa iminyafu gya Kumwanya ilisiku limo, akabalilo kako uswe tukwagana nu Umwene mu lutengano kula pakati pa Kumwanya na pa kīsu, akabalilo kako Umwene ikwisa kukubōmbéla u Mugonesyo. [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbì]

⁸⁴ Indumbula syītu siliinogonaga iki mōsa, “Une nisakunwa ikyēne mbupya na umwe, mu Kitangalala kya Tāta Gwangu.” Linga Umwēne abagile ukwīsa bo akāli u Paasa uyūngi ukwīsa, linga ugwe ubagile ukufwa bo akāli u Paasa uyūngi ukwīsa, ikyēne kitisa kupīnga ikyakuboneka ikikulumba kila. Kabuno une nguyoba, ukwisila mu Lisyu lya Ntwa, ukuti bala bābo bikugon’utulo mwa Kristi bisakusōka panja tāsi. Kangi uswe twe tuli būmi kangi tusyéle twisakunyakilīgwa na bēne, palikimo, mu mbepo, ukwakwāgāna nu Ntwa. Kangi u Melekisedeki unkulumba gwa Kumwanya, u Mwalafyāle komma gwa Yerusalem gwapipeliga, lōli u Mwalafyāle gwa Yerusalem Gwāmmwanya, u Yerusalem Umpya, isakwāgāna na uswe, kangi uswe twisakubōmbelīgwa kangi ubwālwa nu nkati.

⁸⁵ Ikilo iki uswe tubagile ukwega ikimanyilo kya iki. Uswe tukulondigwa ukubomba ikyene mpaka uswe tukummwaga Umwene ikwisa kangi. Uswe tuli agigwaga ukuya basūbilīgwa bo uswe tukwinamisyia imitu gyitu pa kabalilo itolo, ku lisyu lya lwiputo.

⁸⁶ Aligwēsa itolo ukuya gwākimiemye bo kubagilile, mu aka akabalilo akasisya fiyo, akikemo. Bo bupepe buki ikyēne kili ukufileka ifindu ifi ukuselemuka! Ili Bāngeli lyāybile, “Tusulwe uswe tukufimobilisīgwa ukufyītikīsyā ifindu fila ukuselemuka, nu kutāga ubupoki ubukulumba bo ubu.” Ikyene kyo kipepe fiyo ukwibwa ikyene. Uswe tutikwisila ku kipanga ukuti tukētīgwe. Uswe tutikwīsa ukupilika ukwimba ukununu pamo ubulumbilili ubununu. Uswe tukwisa ku kipanga ukwiputa, ukuntufya Kyala.

⁸⁷ Kangi aligwesa gwa uswe, u bundu bwitu buli nu moyo ugu gubagisenie ukwagana nu Mwene ilisiku limo. Kangi pa kilabo-gwāke gwa lisiku ilikulumba ili, mu lukumbusyo lwa kusōkapo Kwāke, ikilo iki, linga ugwe ukaya Nkristi, ukītikisyāmo siku Kristi mu būmi bwāko ukuya Mpoki, ngimba ugwe usōngīgwe nukufwāna ukwīsila mu kulūmbilila kwa Lisyu, kangi ngimba u Mbepo Mwikemo imile kifuki na ugwe ukuyoba, “Ugwe utobesīgwe. Lilino syumbutuka nu kwanda itolo injila iyīngi”? Ubagile ugwe ukufumusya kilakila ukwīsila mu kufyūsya mmwanya ikiboko kyāko, kuyoba, “Nkundwe Branham nyīputīla une. Une lilino ngulōndēsyā inyīpūto syāko

ukuti Kyala isakuyaga gwakisa kwa une”? [Ubujo busitakandu pa tepi—Nsimbil] Ngimba ugwe ubagile ukufyusya ikiboko kyako akabalilo kako uswe tukugulila? Kyala akusaye ugwe, nkulumba. Umunduyumo uyungi?

Kyala akusaye ugwe. Kyala akusaye ugwe, nkulumba. Kyala akusaye ugwe, nnini yula. Kyala akusaye ugwe. Umunduyumo...? Kyala akusaye ugwe, nkikulu.

⁸⁸ Ugwe kuyoba, “Nkundwe Branham ngimba ikyo kikusanusya kalikōsa ukufyūsyia ikiboko kyāngu?” Itolo ukukindana pakati pa bufwe nu Būmi. Ngimba fiki ifi filiko fikulumbapo ukukinda u Būmi? Ugwe unganile... ugwe keta ku kipeligwa. Ugwe kukigana ikyēne; ugwe kukibēngä ukubūka kukusōkāpo ukufuma ku kyēne.

⁸⁹ Urukilania itolo u lukindi, apa, akabalilo kāko u nkasi gwa nkundwe gwāngu āfwāga, ulubunju lumo ifyinja fingi ifi fikindile, akabalilo kāko undōndo unnini Ruti āfyūsile untu gwāke, kangi lyālipo i lipēfya litūgēsyé mu mpiki gwa keri, kangi umwēne ālōndāga ukukēta akēne akabalillo kamokēne kāngi... Mūmo umwēne ākiganile ikipeligwa. Lōli ilisiku limo akabalilo kāko Yeso ikwīsa, umwēne isakupilika injuni sya Syēpwa sikhimba. Amaluba amasitukufwa gisa kukulaga. Butisa kuyako nabumo ububine, ubusulumanie, pamo ubufwe, panongwa yakuti umwene apelile ulutengano Iwake na Kyala nukwitikisyu u Kristi unkulumba Uyu aafwile panongwa ya mwene. Nu busisimikisyi ubusayigwa ubu Uyu akabagīla ukutolīwa, i Lisyu ilisayigwa lya Kyala Yūyo akabagīla ukusyōba, aafingile u Bumi Bwasyepwa ku bala aba balitike. Akabalilo kako ugwe kufyusya ikiboko kyako, ikyene kikubonesya ukuti mbepo nkati mwa ugwe atēndike aminogono. Kyala akusaye ugwe, nkikulu.

⁹⁰ Ikindukimo mwa ugwe, u—u mbepo... Ukwisila mu kipeligwa kyāko ingōngi syāko syatēndekīgwe ukwītulika pāsi, kangi akabalilo kāko ugwe kufyūsyia ikiboko kyāko ugwe kupīka si ndagilo silasila isya busito. Ikyēne kibagile ukuya kikīndakipelīgwa. Ikyene kyo—ikyene kikulwana na sayansi... ukulwana ni findu fyosa ifyasayansi kuli ugwe ukubongotola indagilo sya busito. Ikyēne kikabagila ukubōmbīgwa pene pāpo kilipo i kindukimo ikikīndakipelīgwa. Ingōngi syāko nukukīndilila sisakwitulikāga pāsi. Loli linga, mu ndumbula yako, ugwe kwitika akapango ka Nongwainunu kangi utendike aminogono gako ikilo iki, ukuti ugwe umalikēne nu butulwanōngwa, kangi pa busegelele ubumogi ubu ku Kalivari akabalilo kāko kilabo, pa sala ya butatu, mu lumbusyo, uswe tukusekela ilisiku akabalilo kako Yeso āfwilile ubupoki bwako... Kangi ugwe inogona isyakufwāna isya ikyēne kangi Mbepo Mwikēmo īsile kangi akung’usisye ku ndūmbula yāko kangi ugwe lilino gwītikisyé ikyēne...

⁹¹ Ugwe itolo...ikindukimo mu ndumbula yako kikuyoba, “Fyusya ikiboko kyako.” Ikyo kikubonesya ku bandu, kangi kwa Kyala, ukuti ugwe kwitika ikyene kangi kukyitikisyia ikyene. Kyala akusaye ugwe, mwesa umwe bāna banini: batatu pamo bana ba abene apa pa kigemo, balumiana na balindwana banini ukufwana lwele, fyinja kalongo mbukusi, abene bosa babikile amaboko gabo mmwanya pa kabalilo kamokene. Yeso alinkuti, “Baleka abāna abanini ukwisa kwa une. Ukubakānisya abēne mma, kabuno u luko ulu lo Kitangalala.” Ngimba alipo uyūngi bo uswe tukāli ukwiputa?

⁹² Kyala akusaye ugwe, nkikulu. Ikyo kyo kyānaloliloli... Ugwe ubagile ukuti ubōmbile ifindu fingi, nkikulu, mbumi. Kila kyāli kyānaloliloli; une ngwitika ugwe ukuya u—u nkikulu ugwanaloli-ndumbula. Kangi kumbukilaga, ugwe ukābagíle ukubīka mmwanya ikiboko kyāko, kalumbu mpala, pene pápo ikindukimo nkati mwa ugwe, i kindukimo kubutali pási mwa ugwe kyāyobíle, “Bomba ikyo.” Ikyēne kibagile ukuboneka itolo panini kyabutoyofu ku līnogonelo ilyamumbili, lōli nkundwe, pa lisiku lila akabalilo kāko u ngānga ikwēnda ukusōkàpo ukufuma i kifigo kangi ikuyoba, “Ikyēne kyo kimalike.” Akabalilo kāko umwēne ikusōkàpo ukufuma ku kila ikibongotoke kangi ikukwāba akambilí akanini kala ka ugwe pānja, i lilopa likusulula ukusōkàmo kangi indumbula yāko yikutūyanika, “Bukayapo nabumo ubufūmbwe bwa kwālangania na bēne; abēne bakīndile.” O, mwe. Kangi nulutēnde mu sala yimoyēne ugwe kwīsa kugela ukupīndūka, kangi Kyala āyobile, “Mu butolwe bwāko Une mbagile itolo ukuseka.” Lōli akabalilo kāko umwe mukwītūgasya mu linogono lyīnu ilitalusye, akabalilo kāko umwe... [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbil]

⁹³ Tāta, bo uswe tukutwāla i ndumi iyi ku bwīgalilo, kangi u mfunjo gwa bandu kalongo-na-bahano, bikufyūsya amaboko gābo, aba bāli batulwanongwa gyōsa i myūmi gyābo. Kangi lilino, ni līpyana, Ugwe uyobile ku bēne, ubasyūmbutwīsyé abēne kulakula ukusyūngutīla kangi ubītikisyé abēne ukukētana na Kalivari, kangi ukupilikā a Masyu gala gikufumila ku milomo gya Mwanundumiana gwa Kyala, “Tāta, baswaga abēne, abēne bakāménye iki abēne bābōmbāga.” Lōli ikilo iki abēne bāmbilíle i Nongwainunu. Uswe tukumpilikā Umwene ikuyoba, a masiku manandi pankyēni pa iki, “Umwene uyu ikupilikā a Masyu Gangu, kangi nukummwitika Umwene uyu ālindūmīle Une, ali nu Bumi bwabwila; kangi atisakwisa mu bulungi, loli akilenie ukufuma ku bufwe ukubuka ku Bumi.” [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbil.]

⁹⁴ Uswe tukutwala abene kuli Ugwe ikilo iki, Ntwa, ukuya bana Bako. Isayo Syako Syāsyèpwa sili yaga pa bene, mu Ngamu ya Kristi uswe tukusuma. Bali isaga abene ulubunju lwa Ndungu, bapimbile imyenda gyabo, bikuyoba, “Une ngunyonywa ukutēndeka ukwilāta kwapabwēlu ku kīsu, ukuti

une ne mwítiki. Une lilino ngulönda ukösígwá mu Ngamu ya Ntwa Yeso Kristi; ukukölèla pa Mwène ukunyísusya une na Mbepo Mwíkèmo, nu kúmbákisya une mōsa mbūmi.”

⁹⁵ Sayaga abakíkùlu abakeke aba, abanyāmbàla abakeke aba, abakusi, abāna abanini, na bôsa, pâkisyàga kuli abéne, Tâta, abéne bo Bâko. Kangi mu seke sya ndumi iyi ikilo iki, une ngubatwala abene kwa Ugwe, ukuya fyakubagífila. Kangi abene bali nkiboko Kyako, ukuya fyabupi fya lugano ukufuma kwa Kyala, Tata. Une ngusuma ukuti Ugwe kubapakisaga abene ukukinda mbumi. Mu Ngamu ya Yeso une ngwiputa. Ameni...?...

⁹⁶ Uswe tuli basangalufu fiyo ukuya na umwe apa ikilo iki, kangi uswe tusangalwíke ukuti umwe mwísile. Kangi kilabo nkilo, i Ndumi yitu yo, kilabo nkilo, pa: *U Bupelelesye Bwa Mwitiki*. Kangi lilino isaga, twâlaga umunduyumo na ugwe, linga ikipângâ kyâko gwîmwène kikaya nabo u bubômbèlo.

⁹⁷ Kangi lilino uswe tukuyaga nu Mugonesyo. Lumo mwe bambo umwe... Une ne itolo kayabo panini fiyo kwilile, amaminiti manini, kangi uswe tukusatisyaga bala babo bikufimbilisigwa ukubuka.

⁹⁸ Kangi bala bâbo bikunywonywa ukusyâla ukulya u Mugonesyo nu Kusugusula-malundi na uswe, uswe tukwitika naloliloli mu kubômba akându kalikosa aka Yeso âlekíle kuli uswe ukubômba. Kangi linga Umwène ikwisaga mu ngulilo yangu, kangi isakunyitikisyaga une nitugasye pa minogonelo gangu amatalusye nu kukyûnga u lugano Lwake mu ndumbula yangu, Une ngugelaga ubununu bwangu bosa ukumbombela aligwesa gwa bene, kangi ukuya nsubilígwá pa buyo. Kyala abasaye umwe lilino.

57-0418 U Mugonesyo
Kitembe Kya Branham
Jeffersonville, Indiana U.S.A.

KYANGONDE

©2024 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org

Ukusasania isya kwegwelelakwegelela

Ukusoka isya kwegelelakwegelela. Ubwabuke bosa bukanisigwe. Ilibuku ili libagile ukubindikisigwa mfikalatasi pa kompyuta ya kunyumba ukuti ufibombelege imbombo yuyugwe pamo ukubayabilako abangi, kisita kuhombigwa, fyege fyombo fyakubombela imbombo pakusasania Inongwa inunu isya Yeso Kristi. Ilibuku ili likabagila ukuulisigwa, pamo ukubindigwa ukuti gayege mingimini, pamo ukusanusigwa pa webusaiti, pamo ukubikigwa mmakina agakusungasunga, pamo ukusanusigwa mu ndimi isingi, pamo ukulibombela imbombo iyakusyagilamo ihela kisita kwitikisigwa mwakalata unsimbige ugwa Voice Of God Recordings®.

Linga kulonda upilike inyingi pamo ifyombo ifingi ifi filipo ulisimbilaga ku:

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org